

ռակութեան համար են ասպարէզ եկել: Ոմն պ. Ֆօգլ, ի ցոյց է դրել քսանի չափ մանկական խճճանքներ, որոնք դիտողի կարեկցութեան զգացումն են շարժում դէպի «նկարչի» ողորմելի վրձինի անշօրութիւնը:

Ընդհանրապէս պատկերահանդէսը աղքատ է և բաւարար տպաւորութիւն չի գործում: Բայց և այնպէս ուրախալի է, որ մեր փոքրաթիւ նկարիչներն այժմ միացել են և բնդհանուր ոլորտով են լալտնում հասարակութեանը, Հերիք է ինչքան ինտրիգներով կերակրուեցին, թող այժմ ընկերաբար աշխատեն և կռուեն միջակութեան դէմ...

Ե.

Սենկեւիչի կարծիքը ընմին ծառայողների մասին:

Նշանաւոր լեհական գրող Սենկեւիչը, որ ահա տասը տարի է համալսարանին առաջին վիպասանն է համարում, իւր բարձր գեղարուեստական երկերից մէկում («Այն երրորդը») հետեեալ խորհրդածութիւնն է անում ղերասանուհիների և առհասարակ արտիստների մասին.

Կերասանուհիներն մէջ անշուշտ կը գտնուին մարմնապէս անմեղ կանաչք, բայց եթէ նրանց կօրսեներո կարողանալին երբ և է մատնել իրանց տիրուհիների տենչանքները, — նոյն խիստ ամենաանամօթ կապիկը կարող էր կարմրել, իմ կարծիքով, իւր մարմնի բոլոր անմաղ մասերում:

Ի՞նչ փչացնում է հողին, մանաւանդ կանանց հողին:

Դժուար է պահանջել այն կնոջից, որ ամեն երեկոյ պատկերացնում է սէր, հաւատարմութիւն, աղնութիւն և ալլը, որ նա վերջի վերջոյ չունենալ բնական գիտակցութիւն թէ ալդ բոլոր առաքինութիւնները միմիայն բեմի լարդարութեան պարագաներ են, որոնք մտնում են դրամատիքական և բեմական գեղարուեստի շրջանը, բայց չունեն ոչ մի կապ կեանքի հետ:

Արուեստի և իրական կեանքի մէջ եղած ահագին տարբերութիւնն էլ աւելի ամրացնում է կանանց մէջ սլդ հալեացքը: Մրցումը և նախանձը ծափահարութիւնների համար թունաւորում են սրտի բոլոր աղնուազոյն ձգտումները: Յարատե ընկերակցութիւնը այնպիսի փչացած մարդկանց հետ, որպիսիք են ղերասանները, գրգռում է նրանց մէջ կրքեր, Անգօրայի ամենաճերմակ կատուն կարող է կեղտոտուել ալդ պալմաններում: Սրանց կարող է լաղթել միայն մեծ տաղանդը որ մաքրում է գեղարուեստի բովանդցում, կամ այնպիսի ծալ է ի ծալը էսթեթիկական բնութիւն, որի մէջ չարը չի թափանցում, ինչպէս ջուրը չի թափանցում կարապի փետուրների մէջ...

Այս շատ անգամ գիշերով ծխաքարը բերանիս թէլը առջևս ընկերներին հետ զրուցել եմ գեղարուեստի աշխարհին պատկանող մարդկանց մասին, սկսած նրանց ամենաբարձր դասից, ալսինքն բանաստեղծներից և վերջացրած ամենացածր դասով, ալսինքն գերասաններով:

Մարդ որի փանտազիան զարգացած է աւելի քան հասարակ մահկանացուներինը, մարդ, որ ուրիշներից աւելի դիւրազգաց է, աւելի թափանցող միտք ունի, աւելի լախուռն է, մարդ, որ երջանկութեան և հաճութիւն սահմանում գիտէ բոլորը և ծառաւ է ամեն ինչի անսահման ծարաւով—ահա թէ ինչ է արտիստը:

Որպէս զի կարողանալ մոլորութեանը լաղթել նա պէտք է ունենալ երեք անգամ աւելի զօրեղ բնութիւն և կամքի ուժ, քան ուրիշները: Բաց ինչպէս չը կալ հիմք կարծելու, թէ աւելի գեղեցիկ ծաղիկը հենց իւր գեղեցկութեան պատճառով կարող է ունենալ փոթորկին աւելի լաջող հանդուրժելու ընդունակութիւն, քան միւսները—նոյնպէս չը կալ հիմք մտածելու, թէ արտիստը կարող է ունենալ աւելի հաստատ բնութիւն, քան հասարակ մարդը:

Ընդհակառակը, կալ պատճառ, որի ուժով արտիստը սովորաբար աւելի թուլ բնաւորութիւն ունի. որովհետեւ նրա կենսական ուժը կործանուում է ալն անդունդում և ալն հակասութիւնների մէջ, որոնք բաժանում են գեղարուեստի սահմանը առօրեայ իրականութեան սահմանից:

Նա մի հիւանդ թուշուր է, որ մշտական տենդից կրծուելով մերթ չքանում է մեր հայեացքից թուխպերի ետևում, մերթ իւր չարչարուած թեւերը քաշքշում է փոշու և ցեխի մէջ: Գեղարուեստը նրան ներշնչում է զգուսնք դէպի փոշին և ցեխը, իսկ կեանքը խլում է նրանից թախքի ուժը: Ահա ինչու ալդքան լաճախ նկատուում է արտիստների արտաքին և ներքին կեանքի մէջ ալնպիսի հակասութիւն:

Աշխարհը գուցէ և իրաւացի է, պահանջելով նրանցից աւելի, քան միւս մարդկանցից և դատապարտելով նրանց, բաց Գրիստոսը կը լինի արդարացի, զթաւով նրանց...

ԳԻՏԱԿԱՆ ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՇԻՃՈՒԿ ԹՈՔԵՐԻ ԲՈՐԲՈՔՄԱՆ ԴԵՄ. Բօլօնի գիտութեանց ճեմարանի վերջին նիստում պրոֆ. Գվիդօ Տիցցօնին մի շատ կարեւոր ծանուցում է արել սթոքերի բորքոքման, բժշկութեան նոր եղանակի մասին: Նա իւր օգնական բժշ. Պանիկի հետ մի չարք հետազոտութիւններ է կատարել ալնպիսի մի շիճուկ գտնելու, որ քիչ կամ շատ հաստատուն լինէր լիշեալ հիւանդութեան համար: Երկար փորձերից լեռու նոքա